

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 2

85. ÅRGANG

27. JANUAR

1 9 7 3

SIDE 19:

«NY» ST. PAUL I BERGEN

SIDE 20:

INTERVJU MED SR. FELICIA

SIDE 22:

VAKTSKIFTE I STAVANGER

VATIKANET OG SIKKERHETSPOLITIKKEN

(Rapport side 24)

75 år

Den 29. januar, altså til mandag
førstkommende fyller mgr. Arne Sund
75 år.

Mgr. dr. Sund ble ordinert til prest
i desember 1925 og har i en årrekke
arbeidet på flere viktige stasjoner i
bispedømmet.

Hans adresse er Dronningensgate 7,
Stavanger.

Vi gratulerer med dagen.

NYTT ÅR MED ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 40,— PR. ÅR

FOR MELLOM

350 OG 400

SIDER MED

RELIGIØST OG

KULTURELT STOFF

GI ET GAVE-

ABONNEMENT TIL

VENNER OG

TROSFELLER

REDAKSJONELT:

HELGENER OG M

Mengden av hjemlige vredesutbrudd mot USAs bombing av Nord-Vietnam og den direkte hets mot *stykkets onde skurk*, president Nixon, ble ofte skrevet med det Sverre Riisøen kaller «en himmelstrebende naiv frimodighet». Samtidig var andre kanskje mer stillferdig, men like naivt, opptatt av å forsvare amerikanerne fordi de *kjempet frihetens sak*. Eller disse siste avviste all kritikk mot bombingene som kommunist-infi-

set. Det er undertegnedes mening at begge parter noe lettvint unngår de virkelig radikale idéer som det forferdelige blodbadet i Nord og Syd-vietnam har tvunget frem.

Disse idéer og spørsmål ligger for eksempel sånn passe skjult i et innlegg fra «En pensjonist» i en avis nylig hvor vedkommende med en viss rett hevder at det foregår en *ensidig* kritikk mot amerikanerne. Men så skriver denne person følgende:

«Med hensyn til ødeleggelser under bombing, vil det alltid skje under en krig.»

Bak denne setning ligger ikke villet ubarmhjertighet, ennsi noen form for sarkasme. Men den bygger, igjen etter min mening, på en dyp og farlig pessimisme. I et innlegg *mot* USAs bombing i nord som vi gjengir fra bladet VÅR KIRKE på side 28 i dette nummer, stilles spørsmålet om ikke grensen er nådd. Jo, forhåpentlig er den

det, om enn muligens i en videre betydning enn det nevnte innlegg tar sikte på.

Grensen kan være nådd i og med denne meningsløse krigen. Og det vil ikke bare si at det er satt en grense for maktens vold og stupiditet, men for *alles* holdning til krig, rettfærdig eller ikke.

I begynnelsen av 60-årene sendte pave Johannes XXIII ut en encyklica som blir kalt *Pacem in Terris*. I den sa han bl. a. følgende: «En overbevisning som i vår tid vinner sterkere og sterkere frem er denne: At eventuelle konflikter mellom nasjonene ikke må avgjøres ved våpenmakt, men gjennom forhandlinger... For vår atomtidsalder er det... umulig å anse krigen som noe egnet middel til å hevde rett og rettferdighet. Ikke desto mindre er det dessverre et faktum at vi ennå ofte nok ser fryktens lov herske over nasjonene, og føre dem til å gi enorme summer ut på militære forberedelser. Og de handler slik, hevder de selv — og deres oppriktighet er det ingen grunn til å trekke i tvil — ikke for å angripe noen, men bare som en advarsel til andre om ikke å angripe dem.»

I skrivende stund (18. januar) kan det forekomme noen at dette er urealistiske ord. Ikke desto mindre gjentok pave Paul VI ved dette årsskiftet, mer inntrengende enn noen gang før

ORDERE

at fred er mulig. Tanken bak Pacem in Terris er ikke knust, tvert om — den siste utvikling viser at man nå kanskje er rede til virkelig å lytte til fornuftens stemme, nå når *grensen er nådd*.

Kristne mennesker har visst alt for lenge vært villige til å skrive krigens djevleskap på det ondes konto. Det onde er en realitet, derfor vil det alltid være krig og myrderier. Og ødeleggelser — *det vil alltid forekomme*.

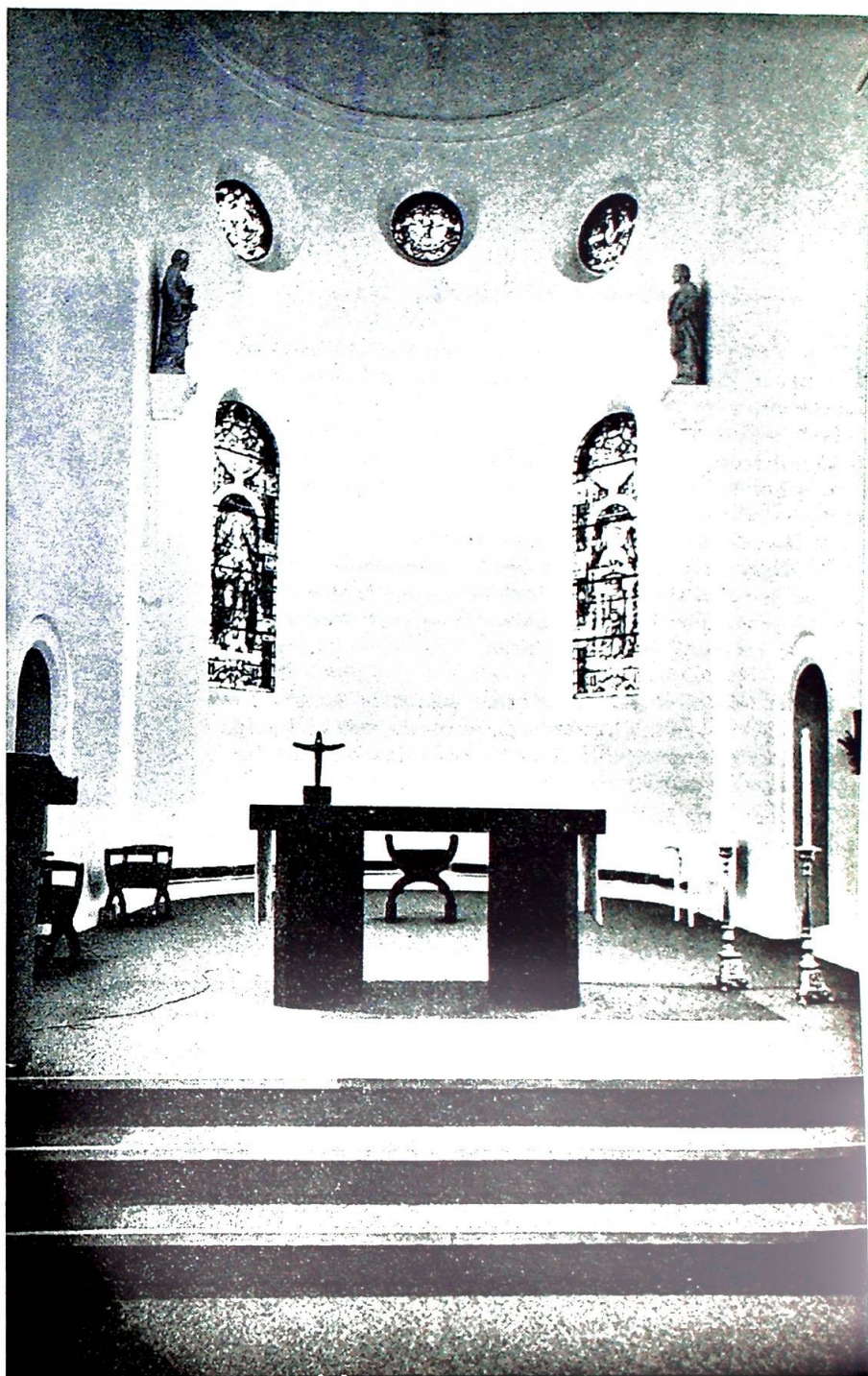
Hvis grensen nå virkelig er nådd — med titusener av enker, ødelagte barn og utslettede hjem, i Nordvietnam og i Sydvietnam — må vi sette vårt håp til at dette ikke bare betyr våpenhvile, men virkelig vilje til fred. Til virkelig enighet om at dette aldri, aldri mer må få lov til å skje igjen. Ikke for noen pris, ikke under noe påskudd.

Sverre Riisøen, som jeg innledningsvis henviste til, sier i sin artikkel i Aftenposten for den 18. bl. a. dette: «Propagandamaskinen går sin vel-smurte gang. Jeg leser aviser, jeg lytter til nyheter og dagnytt. Ingen har til denne dag gitt en tilfredsstillende, det vil si bekreftet opplysning om hvorfor amerikanerne brutalt og tilsynelatende hensiktsløst bomber Hanoi som våre allierte i sin tid bombet Dresden. Det er et åpent spørsmål til det øyeblikk hvor den hele og fulle sammenheng mellom årsak og virkning blir klarlagt for oss. Inntil det skjer vil jeg vel vokte meg for å nytte en geografisk skillelinje som den definitive avgrunn mellom helgener i nord og mordere i syd.»

Det er ikke dumme ord i dagens situasjon. Muligens, forhåpentligvis, kan forhandlingene i Paris resultere i våpenhvile før disse linjer leses. Men den virkelige fred må bygges etterpå — i erkjennelse av at grensen virkelig er nådd for selvbedrag og vold på denne måten. Den onde vil nok finne andre måter å virke på, men vi må ihvert fall stoppe denne form for galenskap.

Og dette endelige resultat oppnår vi ikke ved å ta parti for den ene eller annen part.

A. R.

«NY» ST. PAUL KIRKE

Bergens-katolikkenes sognekirke er nyrestaurert med et glimrende resultat. Her bringer vi et bilde fra koret, på bladets førsteside har vi selve kirkerommet.

Det er all grunn til å lykkønske både sogneprest og menighet med det resultat som er oppnådd.

FELICIA, DEN

INTERVJU MED OVERLÆREREN

Av ÅGE RØNNING

Felicia betyr den lykkelige. Og for den St. Josef-søsteren som er overlærer på St. Sunniva-skolen i Oslo er det utvilsomt et meget treffende klosternavn:

Hun virker nemlig forbløffende lykkelig med sitt arbeid til tross for at det faktisk er usikre, til dels meget vanskelige tider for katolske skoler nå til dags — her og mange steder i verden.

— Hva het De opprinnelig, som liten?

— Magdalena Körner. Jeg bruker etternavnet fremdeles når jeg skal skrive under brev og rapporter, for eksempel til skolestyret. Men det gamle fornavnet brukes bare når jeg må fylle ut et nytt pass.

Denne Felicia Magdalena Körner som hvis det er nødvendig på et øyeblikk kan anlegge en maske som en kjølig, streng skolestyrer og tale alvor med uskikkelige barn, har temmelig ofte et glimt i øyet og en glad latter.

Hun har vært på akkurat denne skolen i en god del år, selv påstår hun (uten at jeg et øyeblikk tror det) at hun kom som novice til Norge den 11. oktober 1935.

Altså: munter, men bestemt.

Og samtidig: åpen og realistisk.

— Har De selv en følelse av at det nå er nedgangstider for katolsk skolevirksomhet, er De pessimist?

— Jeg synes selvfølgelig at alt sammen er svært usikkert idag. Vi er usikre på alle områder. Med hensyn til skolen: Vi vil drive St. Sunniva så lenge som vi makter det. Og så lenge som vi ser en oppgave i det. Men hvordan utviklingen blir, ja, det vet vi jo ikke.

— Redaktøren av Katolsk Forum i København skrev nylig at problemet i all sin enkelhet er følgende: Har de katolske privatskoler i fremtiden stadig eksistensberettigelse? Eller har samfunnsutviklingen for alvor gjort dem overflødige? Har de utspilt sin rolle, eller har de kanskje nettopp nå fått en ny chance?

— Jeg mener personlig at vi har en oppgave fremdeles. Om vi har anledning til å arbeide videre med den er et annet spørsmål. Men jeg mener altså at vi har en oppgave. Vi gir i hvert fall et tilbud, både til katolske og ikke-katolske foreldre.

— Rekrutteringen i ordenen svikter, det blir stadig fler sivile lærere ved skolen?

— Det gjør det. Men vi har vært meget heldige med de vi har ansatt, de arbeider meget godt. Når en søster idag når 70 års-alderen er hun teoretisk pensjonist. Og da bør hun vel også gå, som andre folk.

— Ønsker søstrene selv å gå, tror De?

— En søster (som snart er 69) sa nylig til meg: Søster, tenker De virkelig på å pensjonere meg neste år?

— Å, gid, sa jeg, kommer De allerede opp i den alderen der?

— Jamen, jeg blir da det, sa hun.

— Jeg har virkelig ikke tenkt på det. Ikke grubl over det, ba jeg, vi trenger Dem. Og hun svarte: Men jeg vil ikke gå ennå heller.

Søster Felicia legger til:

— Jeg tror nok de fleste vil arbeide videre, så sant de mener at de har helse til det. De er blitt glad i sitt arbeide.

— Nevnte kollega i København sier videre: Hva den «forkynnende» religionsundervisning angår, kjenner alle pedagoger de vanskeligheter den rommer i vår tid. Og la oss et øyeblikk gå ut fra at den orienterende undervisning i religion gjennomføres ved lov (i Danmark). Blir vi kristne så ikke nødt til å «forkynne» troen utenfor skolen?

— Vi vil ikke se skolens oppgave som bare det å gi undervisning i norsk, engelsk, matematikk osv., hvis vi ikke fikk lov til å gi religionsundervisning. Hvis vi ikke gjorde det, synes jeg ikke vi hadde noen eksistensberettigelse lenger. Slik er det med alle våre institusjoner, så snart de ikke mer står i Kirkens tjeneste, så mener jeg at de ikke har eksistensberettigelse. På en eller annen måte må de stå i Kirkens tjeneste. Og også en søster som gir undervisning må føle et slikt engasjement, enten hun gir religionsundervisning eller ikke. Hele miljøet i klassen må være preget av det. Og selv om vi også har ikke-katolske lærerkrefter, så mener jeg likevel at vår skole har sitt preg.

— I den gamle katolske skoletradisjon var religionen den surdeig som gjennomtrengte alt. Dere lever i denne tradisjon anno 1973, ikke sant?

— Ja.

— Dette er da det avgjørende punkt. Det å gi elevene en god og solid viten på samfunnets forskjellige kulturelle nivåer kan like godt ivaretas av de offentlige skoler — i hvert fall teoretisk . . .

LYKKELIGE

PÅ ST. SUNNIVA-SKOLEN

— Absolutt.

Nå vet man at det finnes tusener av mennesker idag som er takknemlige også for andre trekk ved St. Sunniva-opplæringen til å arbeide, til å ta ansvar osv. For mange foreldre er sikkert overgangen for deres barn til dagens ungdomsskoler for eksempel ofte en prøvelse.

— Dere har blant annet få disiplinære problemer her?

— Jeg tror det er fordi vår skole ikke er så stor. Andre skoler vil antagelig spare seg mange problemer og en masse penger til psykologer og jeg vet ikke hva hvis det ble dannet mindre skoleenheter. Her hos oss vet barna at vi kjenner dem alle sammen. De vet at de ikke er et nummer som forsvinner i den store masse, de fleste kan vi tiltale ved navn. Og jeg tror at det har veldig mye å bety. Vi holder også kontakten etter at barna har forlatt oss. Vi ser det for eksempel til jul hva det kommer inn av post fra gamle elever, haugevis med hilsener.

— Alt det vi nå har sagt, kan, etter min mening, bare bety en ting: at det ville være en ulykke om ikke St. Sunniva fortsatte i fremtiden.

— Jeg ser det også slik.

— Hva er den største vanskeligheten for dere når vi nå snakker om dette? Er det rekrutteringen?

— Jo. Og De vet at økonomien spiller en stor rolle. Våre ansatte lærere må lønnes etter tariffen, og vi funderer også meget på om ikke søstrene, i hvert fall i regnskapet, burde lønnes etter samme regel. En søster får personlig ikke et øre mer av den grunn, pengene går likevel tilbake til driften. Men kanskje regnskapet slik vi nå har det, gir et ganske skjevt bilde av vår økonomiske situasjon.

Hun fortsetter:

— Vi går nok idag med et underskudd, men underskuddet ville utvilsomt bli større hvis alle søstrene ble satt opp med den lønn de har krav på.

— Nå har De selv holdt på i en del år ved denne skolen, med en lang arbeidsdag. Har De noen gang fått et øre for det?

— De vet, vi har jo nå månedspenger. Og beløpet er nylig hevet til 100 kroner. Og jeg synes jeg kommer så godt ut av det, trenger ikke så mye. Til klær og sko og slikt. Jeg behøver en del til frimerker selvfølgelig, privat.

— Og til bøker?

— Det hender. Jeg er glad i å lese, akkurat nå holder jeg på med Cancer Ward. Og så spanderer jeg av og til en liten blomst på meg selv som jeg kan ha på bordet.

— De er, såvidt jeg vet fra Hannover og Celle. Er det lenge siden De har vært hjemme?

— Jeg var hjemme sist sommer på en svipptur. En overnatting etter at jeg hadde vært på et teologisk kurs.

— De fortsetter stadig videreutdannelsen, De fikk utdannelsen til skolearbeidet her hjemme?

— Jo. Jeg tok artium i tredveårene og har siden spe-

sialisert meg litt på engelsk. Var i England en hel sommer på kurs og tok ekstra eksamen ved Cambridge.

— Cambridge? Mamma mia, det høres fint ut.

Hun ler lykkelig:

— Det er ikke så store saker. Men det var veldig interessant. Og så har jeg tatt engelsk lærereksamen i Norge.

— De er norsk statsborger for lengst?

— Ja, et par av oss ble det like etter krigen.

Vi fortsetter å prate. Om byggeplaneringen. Om ungdomsskole — ikke kapasitet til å begynne på noe slikt. Om fjernsyn — forleden så hun programmet om Marx — «fikk ikke noe nytt ut av det».

Hun forteller om elever hun har til religionsundervisning, unge katolikker som spør om alt mulig — «når vi tar en sånn time får jeg slett ikke gjennomgått det jeg hadde tenkt meg, men den timen er likevel vel brukt».

— Hva spør de om?

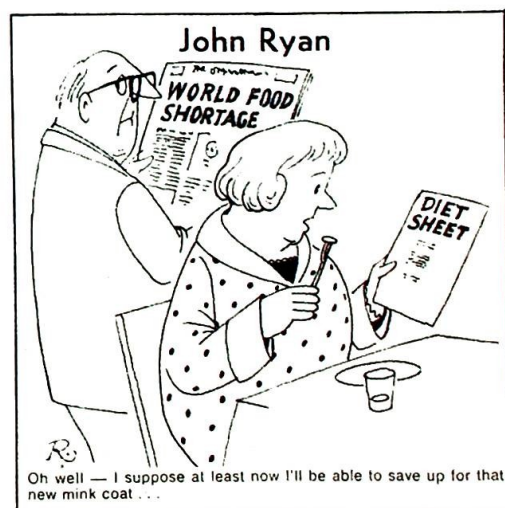
— For noen dager siden var det snakk om en ung pike noen av dem kjente som skulle ha barn. De hadde hørt noen si at det var en dødssynd. Så spurte de meg da: søster, var det en dødssynd?

— Og De svarte . . .

— Jeg sa at hverken jeg eller en prest ville kunne bedømme om det var en dødssynd eller ikke. Jeg sa at man skal være veldig forsiktig med å bruke ordet. Hva vet andre mennesker om slikt forresten, jeg tror det bare er Vår Herre som kan bedømme slike ting.

— For å snakke om noe annet: Hva gjorde De nyttårs-kvelden?

— Noen av søstrene satt sammen og hørte båtene tute og klokken kime, og så ønsket vi hverandre godt nytt år.

«Vel, vel — jeg antar at jeg i det minste kan få spart sammen til en ny minnkåpe.»

(Fra Catholic Herald)

BISPEDØMMET:

VAKTSKIFTE I STAVANGER

Rogaland fylke overtok fra årsskiftet St. Franciskus Hospital i Stavanger. Dette ble markert ved en liten sammenkomst på sykehusets søsterhjem en ettermiddag. Der overrakte sykehusdirektør R. A. Lorentzen en sølvvase med blomster til generalpriorinnen søster Hyronyma som en takk for det store arbeid de katolske søstre har lagt ned i Stavanger. Lorentzen sa seg glad for at fire av dem fortsetter ved sykehuset etter at fylket har overtatt. Søster Hyronyma sa at Rogaland fylke hadde vist stor imøtekommenhet og at det hadde gått greit å bli enige om formalitetene i forbindelse med salget, skriver «Rogalands Avis».

Men viktigst av alt er det at vi vet at sykehuset er kommet i gode hender, sa hun. Som et synlig tegn på at sykehuset hadde skiftet eier overrakte hun hovednøkkelen til sykehusdirektøren.

Forstanderinnen ved Stavanger Sjukhus, Elise Rekdal, sa at hun hadde stått i nær kontakt med søstrene på St. Franciskus i det siste halve året og at hun da hadde fått et godt innblikk i de store plikter som har påhvilt dem. Hun var som sykehusdirektøren glad for at fire av søstrene ville fortsette som fylkesansatte og ønsket de av søstrene som skulle forlate Stavanger til lykke på sine nye arbeidsplasser.

Elise Rekdal kom inn på den pioner-innsats katolske søstre må sies å ha gjort

i Norge. For over 100 år siden kom de første søstrene hit og tok arbeid som hjemmesykepleiere i Oslo. Siden ble det bygget sykehus, ikke bare i Oslo, men en rekke norske byer. Søstrene har hatt hele sykehusdriften som sitt ansvarsområde, og det er i og for seg merkelig at ingen generalpriorinne er nevnt i verket om norske kvinner. Men dette henger nok sammen med den beskjedenhet de alle har vært besjelet av, sa Elise Rekdal. St. Franciskus Hospital i Stavanger ble åpnet i 1902 av fire søstre som den gang startet opp i nok så beskjedne former. Virksomheten vokste og i 1939 kunne byggingen av det nåværende sykehuskompleks ta til. På grunn av krigen ble byggearbeidene en del forsinket, men fra 1945—46 har St. Franciskus Hospital hatt sin nåværende form. Sykehuset har tjent som hospital for øyenelegene og øre-nese-hals-spesialistene, og denne funksjonen vil bli fortsatt ennå en tid. Dessuten er det meningen at St. Franciskus også i fylkesregi skal tjene som spesialsykehus. Av de fjorten søstrene som har arbeidet ved sykehuset skal fire reise til oppdrag andre steder. De andre blir boende i søsterhjemmet, seks er kommet i pensjonsalderen og de fire som fortsatt skal arbeide på sykehuset, lar sin lønn gå inn i den felles husholdning. Søstrene som alle er kommet til Norge da de var i 20—30-års alderen stammer fra Luxembourg, Tyskland og Nederland.

Pave Paul's budskap om fred

Pave Pauls fredsbudskap ved inngangen til det nye år ble gjort kjent allerede i 1972 — på grunn av den vanskelige internasjonale situasjon og fordi paven selv antagelig mente at det var nødvendig at Kirken uten å la seg binde av tradisjonelle datoer og tidsfrister straks kom med sitt budskap: FRED ER MULIG. (Omtalt i St. Olav side 226 i forrige årgang.) Her skal vi trekke frem noen punkter i pavens ord:

For det første er budskapet rettet til kvinner og menn av mange slags yrker og interesser, til statsmenn og diplomater, filosofer, vitenskapsmenn, fagforeningsfolk, militære og kunstnere — «alle dere som i deres arbeid påvirker forholdet mellom nasjoner, klasser og stammer...» Men det rettes også til «unge mennesker av den nye generasjon, studenter, lærere, arbeidere, menn og kvinner, dere som vet hva det betyr å søke, å håpe, å være fortvilet, å lide — dere som er fattige, som er foreldreløse eller ofre for det hat, den egoisme og all den urettferdighet som fremdeles finnes i vår verden.»

Til alle disse sier paven: Freden er mulig. Den må være mulig. Det er dette budskap som stiger opp fra slagfeltene i to verdenskriger og fra nyere konflikter og blodsutgydelser. Fra alle de falne, fra alle de utallige graver, fra alle monumenter over ukjente soldater fornemmer vi den samme stemme som sier: fred, fred, ikke krig. Fred er nødvendig for det menneskelige samfunn.

Fred er mulig fordi freden har overlevet alle de ideologier som kjempet mot den. Freden er fremfor alt et sinnelag, den har endelig trengt gjennom som en logisk nødvendighet i mange menneskers tanker, spesielt gjelder det de unge. Det må være mulig sier de, å leve uten hat og drap.

Freden er mulig. Istedenfor å for-

Samtlige søstre på St. Franciskus Hospital deltok i seremonien som markerte fylkets overtagelse av sykehuset. I midten ser vi sykehusdirektør R. A. Lorentzen som mottok sykehusnøkkelen, og som selv overrakte en sølvvase med blomster som hilsen til generalpriorinnen, søster Hironyma (til høyre). Til venstre for Lorentzen søster Skolastica, med blomstene som ble overrakt av forstanderinnen.

Som meldt i forrige nummer feiret paven messen julenatten ved et stenalter utenfor den nye tunnelen i Civita Castellana, fem mil nord for Roma. Arbeiderne hadde hugget ut alteret på fritiden og innbudt paven til å komme, og over 1000 tunnelarbeidere og deres familier overvar den hellige handling. På bildet ser vi Paul VI i et noe uvanlig antrekk — med gruehjelme — sammen med noen av arbeiderne mens han beundrer en liten skulptur de skjenket ham som gave.

søke å løse motsetninger mellom mennesker i irrasjonelle og barbariske væpnede styrkeprøver, skal vi bygge opp nye institusjoner hvor samtale, rett og rettferdighet brukes og utgjør en fast og fredelig norm for alle internasjonale forbindelser. Disse institusjoner, først og fremst FN, er allerede dannet. En ny humanisme støtter og ærer dem. Et positivt og verdensomspennende håp ser dem som redskaper for internasjonal orden, for solidaritet og fellesskap mellom folkene. I disse institusjoner finner freden sitt eget hjem.

Freden må bygge på fornuft, ikke på lidenskaper. Den må ikke være passiv, men dynamisk, aktiv og progressiv når det gjelder menneskenes

rettigheter og rettferdige krav. Freden må ikke være svak, ineffektiv og underdanig, men stå sterkt i sin moralske overbevisning og i sterk støtte til de nasjoner som tror på den. Hva ville bli verdens skjebne hvis disse moderne organisasjoner som skal fremme og beskytte freden ikke kunne leve opp til sin oppgave? Hvis deres ineffektivitet skulle skape en fatal skuffelse og pessimisme i menneskenes sinn, ville freden bli slått ned og dermed den videre utvikling av sivilisasjonen. Vårt håp og vår overbevisning om at fred er mulig ville bli ødelagt, først av tvil, dernest av spott og skepsis, til slutt av fornektelse.

Paven gjentar på slutten av sitt budskap: fred er mulig, hvis den vir-

kelig ønskes. Og hvis den er mulig, er den en plikt.

Det er nødvendig å ha mot til fred. Mot av høyeste kvalitet, ikke bygget på makt, men på kjærlighet.

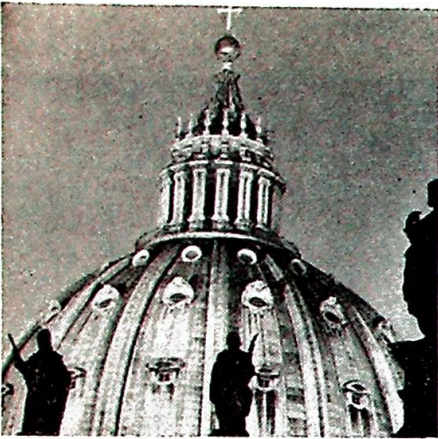
Og pave Paul gjentar det som går gjennom hele hans budskap:

Hvert menneske er min bror. Det kan ikke bli fred uten en ny rettferdighet.

NESTE
NUMMER AV BLADET
KOMMER
10. FEBRUAR

FØRST ØST-ÅPNING — NU STØ

Av ELLEN NIELSEN

Ved Helsinki-forhandlingerne om den planlagte europæiske sikkerhedskonference deltog repræsentanter fra en del stater, som ellers ikke plejer at være med, hvor storpolitikk behandles. Der var fx Spanien, der for en gangs skyld kunne sidde til bords med andre europæere, endog dem i øst — videre småstater som Lichtenstein, San Marino, Monaco — og Vatikanstaten, suveræn omend ikke udelukkende europæisk og uden politisk målsætning, som dens repræsentant ved mødet, ærkebiskop Josef Zabkar, apostoliske delegat for Skandinavien, bosiddende i Vedbæk, udtrykte sig i sin tale den 4. december.

Vatikanet var altså udtrykkelig indbudt til forberedelserne af den europæiske konference. Initiativet hertil går nogle år tilbage og kom østfra. Efter Budapest-konferencen 1969 blev en detaljeret rapport om de østeuropæiske planer om en europæisk sikkerheds- og samarbejdskonference tilstillet Vatikanet via den ungarske ambassadør i Rom. Disse planer må derfor have været berørt ved den sovjetiske udenrigsminister Gromykos audiens hos Paul VI den 12. november 1970, og de har givet fået en positiv modtagelse. Nogle måneder senere sagde paven til den finske præsident Kekkonen, at han var meget tilfreds med Finlands initiativer for at få denne europæiske konference i stand i Helsinki.

Derpå drog Kekkonen til Moskva. Umiddelbart efter kom msgr. Casaroli, pavestolens rejsende diplomat, også til Moskva, officielt for at sætte sit navn under en traktat om ikke-spredning af atomvåben, men rimeligvis også for at tale bl. a. med Gromyko om muligheden for den påtænkte europæiske sikkerhedskonference, for, som vice-udenrigsministeren Kozjrev sagde ved en frokost for gæsten, »Moskva sætter stor pris på Va-

tikanets initiativer til gavn for freden«.

Flere kontakter i den følgende tid fandt sted mellem Østeuropa og Rom, med Polen især, som jo var i første række under bestræbelserne for at få en konference i stand. Med præsident Tito drøftede paven udsigterne dertil i marts 1971.

På et mere folkeligt plan har der i øvrigt flere gange været inviteret til møder i Østeuropa (Berlin, Warszawa) for kristne, der arbejder for freden. Også danske deltagere har været med, senest i november i år i Polen. Hver gang var sikkerhedskonferencen det mål, deltagerne skulle opmuntres til at arbejde for. En af de katolske deputerede i den polske Sejm var da også med som observatør i Helsinki.

Inden sit endelige tilsagn om deltagelse havde Vatikanet ikke undladt at spørge de andre europæiske lande, navnlig NATO-medlemmerne om deres mening. Det er gået temmelig stille af. Paul VI's ønske har været, at situationen skulle modnes, og det er netop, hvad der nu er sket med udsoningen mellem Tyskland og Polen, mellem Vest- og Østtyskland, og den almindelige afspænding.

For første gang i 150 år — sidste gang var i 1822 i Aachen — deltog en udsending fra Vatikanet i et internationalt møde, her omfattende 34 suveræne stater. Msgr. Zabkar, der selv er af østeuropæisk oprindelse, var ledsaget af en prælat fra statssekretariatet i Rom. Hvad skulle nu en kirkes mand ved så ultra-politiske forhandlinger.

I sit indlæg den 4. december minde- des msgr. Zabkar pavernes utrættelige arbejde for freden, som stadig intensiveres, og understregede den hellige stols ganske særlige stilling ved Helsinki-mødet. »Vatikanets religiøse og åndelige mission, som universelt er rettet mod alle mennesker og alle folk, bevirker, at det må holde sig uden for staternes indbyr-

des verdslige konkurrence«. Sådan står der også i Laterantraktatens paragraf 24. Altså, ingen sammenblanding af religion og politik. Men det betyder ikke, at Vatikanet ikke skulle være rede til at bidrage til en bedre forståelse mellem folkene, til at styrke og stabilisere freden. Og freden i Europa er knyttet til freden i verden.

»Derfor er den hellige stol dybt og direkte interesseret i målet for den påtænkte konference, for det drejer sig om et problem, der samtidig med at være politisk også er moralsk og menneskeligt«, sagde msgr. Zabkar. En varig fred, en virkelig sikkerhed, et reelt og frit valgt samarbejde kan kun etableres på basis af nogle etiske, konkrete normer, som alle accepterer.

Dette vil sige, at under de pågående forhandlinger vil den hellige stol ikke tage stilling til eventuelle resolutioner af politisk karakter. Men når det drejer sig om etiske og juridiske problemer og principper vedrørende de europæiske staters sikkerhed og samarbejde, vil Vatikanet ikke undlade at tage ordet og leve op til sit ansvar over for beslutninger, der bliver taget. Den hellige stols delegation vil være særlig glad, hvis den kan bidrage til, at modstridende synspunkter kan tilnærmes. Det kan der måske blive brug for, som bekendt har der været flere sammenstød under diskussionerne i Helsinki allerede.

Men har paven nu ikke andre grunde til at acceptere den deltagelse i disse forberedelser, som øststaterne tilsyneladende har ønsket langt ivrigere end de vestlige lande?

Msgr. Casaroli sagde i januar 1972 i en tale i Milano, at det Europa, Vatikanet sigter på, er »hele Europa, i dets folkelige og historiske fylde«. Kirken vil altså ikke vælge mellem to samfundssyn, to politiske blokke. Derfor ønsker den dialog. Men en dialog sagde Casaroli, kan ikke betyde, at man glemmer dem, der har kæmpet og lidt for kirken. Dem må man hjælpe, og man regner med, at de på deres

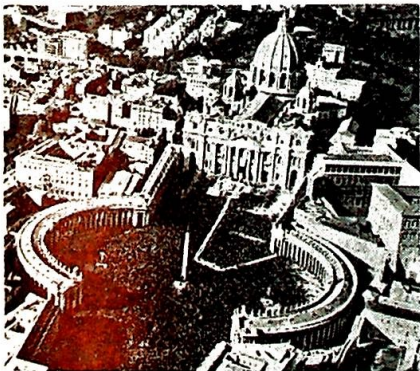
RPOLITIKK

side er rede til at medvirke og ædelt ofre sig for det højere mål, nemlig kirken og deres folk.

Deltagelsen i Helsinki og den kommende europæiske konference skal altså også ses som et led i Vatikanets hele østpolitik, som tog sin begyndelse i 1964 med aftalen med Ungarn og siden er fortsat. Den har krævet og kræver stadig visse indrømmelser fra de troende i de østlige lande, som ikke alle — fx kardinal Slipyi fra Ukraine — har haft let ved at gå ind på.

Og Sovjetunionen? Vatikanet har vist en imødekommethed ved at nægte den ukrainske bispekonference at have status som synode. Slipyi er metropolit, men ikke patriark. I november blev rektor for præsteskolene i Riga, Zondaks, bispeviet og bistår nu den apostoliske administrator i de katolske menigheder der. Ingen opmuntninger mere til »korstog mod kommunismen«, den er kommet for at blive, og det må de kristne østpå, også i Sovjet, efterhånden forstå og indstille sig på.

I Helsinki samledes de 34 delegerede igen den 15. januar for at fortsætte tavtrækningen. I Vatikanet nærer man næppe overdrevne illusioner, men håber vel på bistand ovenfra. Msgr. Zabkar sluttede sit indlæg med at ønske, at Guds ånd ikke måtte vælte fraværende ved deltageres overvejelser.

Film i København:

KJÆRLIGHET

OM

EFTERMIDDAGEN

ANMELDER:
JAKOB
FRANSEN

Som den sidste af i alt seks moralske fortællinger har vi nu fået «Kærlighed om eftermiddagen». Hermed er den franske instruktør Eric Rohmers store sædeskildring om alle de u håndgribelige følelser og svingninger mellem mennesker bragt til en værdig afslutning. Temaet er i alle seks film det samme. En mand er på forhånd bundet til én kvinde, men fristes en overgang af en anden, for dog til sidst at vende tilbage til den første. Selv om det lyder enkelt eller banalt, er det alligevel et utroligt rigt og nuanceret spil, Rohmer får tryllet frem. Samtidig er stemningen i filmen fuld af erotik på en varm og afslappet måde. I modsætning til den fremherskende mekaniske og vulgære fremstilling af seksualitet lykkes det Rohmer ved antydning at indfange de følelser og tanker, som svirrer i luften, når en forelskelse er under opsejling.

Ligesom i «Min nat hos Maud» og «Claire's Knæ» er den mandlige hovedperson temmelig veg og ubesluttsom. Han tager sjældent selv initiativer. Tilfældigheder eller kvinders indgreb får handlingen til at glide. Alligevel er han ikke den rene vatnisse, for han har taget den faste beslutning, at han vil være sin kone tro. Det formår han ganske vist at holde, men undervejs sker der ligesom en omtolkning af troskaben. Fra at være noget helt naturligt og uproblematisk bliver troskaben til en ren viljeshandling.

I filmens indledende stykke præsenteres den mandlige hovedperson Frederic (Bernard Verley) som et drømmende og følsomt væsen. Han er en veletableret familiefar og har succes på sit arbejde. Alligevel gør den stille lykke ham en smule deprimeret. Især er det slemt om eftermiddagen. Men så kan han jo gå på indkøb eller sidde på små fortovscaféer. Her er det drømmene melder sig. Drømmen

om at alle kvinder er et viljeløst bytte for ham. I en fantastisk morsom scene ser vi drømmen gå i opfyldelse, og kvinderne fra Rohmers tidligere film falder for ham som på tælling. Drømmen punkterer dog, da Claires lillesøster siger nej.

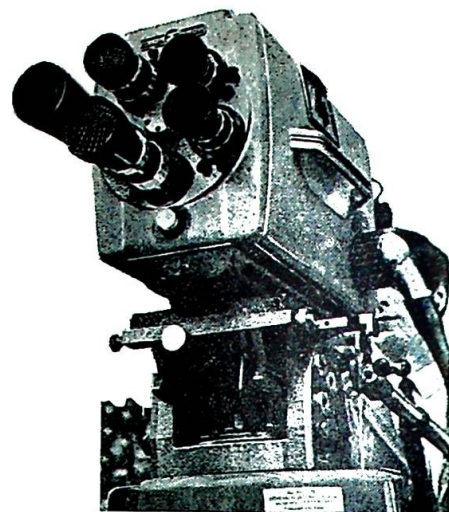
Pludselig en dag dumper fristelsen ind på Frederics kontor i form af den forlængst glemte ungdomskammerat Chloe (Zouzou). Hun er på alle måder det modsatte af hans kone. Impulsiv, varm og pågående over for det blide og yndige. I starten er Frederic meget afvisende. Hvad skal han dog stille op med en så temperamentsfuld kvinde? Han kan ikke bekvemme sig til at afbryde kontakten og er måske også en smule tiltrukket af hende uden at ville indrømme det over for sig selv.

Frederic er i begyndelsen bange for at Chloe skal udnytte hans hjælpsomhed og i tide og utide rende ham på dørene. Men da hun så i en uge slet ikke viser sig på hans kontor, bliver han urolig og savner hende faktisk. Chloe virker nemlig ikke blot fysisk tiltrækkende på Frederic. Hendes afsky for kompromisser samt hendes radikale tankegang virker som en udfordring, som Frederic næppe finder hos sin kone. Lidt efter lidt bliver han fanget ind i et spil, hvor det bliver mere og mere sandsynligt, at han vil ende i Chloes arme.

Samtidig med at Frederic og Chloe bliver forelsket i hinanden, sker det oftere, at der ikke er nogen sammenhæng mellem, hvad Frederic tænker, siger og gør. Gang på gang modsiger han sig selv eller tolker begivenheder og sine egne handlinger på en måde, som tilskuerne i alt fald kan se ikke passer. Han er kort sagt fanget ind i et net af små selvbedrag, som vi gerne tilgiver ham. Det er i det hele taget karakteristisk for Rohmer, at personer er skildret på en sympatisk og for-

(Forts. side 27)

NYHETER OG KOMMEN- TARER

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lørd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke, Franciskanerne,</i> Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne,</i> Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		12.30	—
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell, Montebello,</i> Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355</i>		11.00	9.30
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587</i>			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
		19.00	—
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien, tlf. 25 73 53 - 25 77 07		9.30	—
			—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 21 266		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550		—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverres gt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell (1. og 3. søndag)</i> O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765		17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
	<i>Eikeli kirke</i>	19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214		8.45	11.00
	<i>St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670</i>	19.00	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eystein kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 72 779		6.15	—
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29</i>		8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ALESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, Storgt. 94</i> Biskopen og prestegården, tlf. 3604		8.15	10.30
	<i>St. Elisabethsostrene</i> Mellomvn. 47, tlf. 81 487	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1.VII—31.VIII)		19.00	11.00
	<i>St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)</i>	8.00	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30

De katolske biskoper i Frankrike vedtok på sitt møte i Lourdes før jul et dokument som trekker opp retningslinjer for de kristnes engasjement i det politiske liv. Den godkjente teksten sier ja til de kristnes «vanskelige, men nødvendige» pluralisme i politiske spørsmål og lar de troende selv avgjøre om de skal slutte seg til et bestemt parti — forutsatt at dette respekterer evangeliets prinsipper. I motsetning til enkelte ekstremister betoner man at feiringen av Eukaristien er mulig mellom katolikker av forskjellige, stridende politiske overbevisninger som et vidnesbyrd om Kirkens enhet.

Respekt for fattigdommen, tvil når det gjelder rikdom og motstand mot maktens brutalitet regnes opp som bibelske prinsipper for de kristnes politiske engasjement. Det er den kristnes plikt å kjempe mot alle former for urettferdighet. Biskopene konstaterer at det pågår en kamp «mellom dem som har eiendom, makt og kunnskaper og dem som har fått sparsomt med disse gaver». Samtidig fremholder man at klassekampen ikke er «den endelige forklaring på menneskets historie. Mennesket kan ikke la seg degradere til å tilhøre en bestemt klasse, og som kristen må hun eller han løse sine konflikter med tanke på andre individer og grupper». Biskopene stiller seg tvilende til alternativen kapitalisme eller sosialisme. De krever ettertrykkelig en forandring av den industrielle sivilisasjon.

Av stor betydning, på grunn av de tidligere motsetninger mellom episkopatet og de katolske or-

ganisasjoner, er biskopenes ja til politisk stillingtagen i kristne samfunn og organisasjoner. Man advarer imidlertid mot neoklerikalisme og understreker at det er presstenes hovedoppgave å være sjelsørgere.

Forholdene innenfor den katolske kirke i USA er «ikke de best tenkelige», men bygger likevel på «mange oppmuntrende» ting, sa kardinal Jon Krol av Philadelphia nylig i et intervju i Vatikanets Radio. Kardinalen som er formann i den nordamerikanske bispekonferansen mente at en del rapporter om Kirkens arbeide har en tendens til å gi et skjevt bilde av virkeligheten. Det er en tendens hos massemedia til bare å betone det som gir store overskrifter. Han betonte videre at «det er grunn til uro innen Kirken i USA», slik det har vært til alle tider, over alt. Det finnes spenninger, meningsmotsetninger og konflikter, men samtidig er det mange trøstende og gledelige trekk i bildet. I løpet av de siste 50 år har tallet på amerikanske katolikker vokst fra 17 til 49 millioner troende. Tallet på ordenssøstre har gått tilbake de siste årene, men Kirken har flere prester enn før.

Kardinalen sluttet med disse ord: «Vi takker daglig Gud for den høye kvalitet blant alle de prester, munk, nonner og legfolk som arbeider for å gjennomføre Kirkens oppdrag. Vi takker for de mennesker som blir tro mot sitt kall og som av den grunn betraktes som hverdagslige og normale og som sjelden tiltrekker seg den lokale eller den internasjonale presses oppmerksomhet.»

**NYTT
ÅR
MED
ST. OLAV**

KR. 40,— PR. ÅR

FOR MELLOM

350 OG 400

SIDER MED

KIRKESTOFF

FRA VÅRE

KATOLSKE

MENIGHETER,

NYHETER OM

VERDENSKIRKEN,

KULTURSTOFF OSV.

**En
kloun**

Man skal nok forsøke å se begge sider av en sak og være rettferdig — men enkelte ganger er det faktisk vanskelig.

Se på dette med vår femtenåring som fra dåpen av har vokst opp med samme navn som meg — noe min kone i begynnelsen visst syntes var charmerende og søtt.

Idag står vi overfor den truende virkelighet. Og den ytrer seg på flere måter.

Forleden kom et brev påført mitt navn — i hvert fall trodde jeg at det som før var mitt.

I brevet sto det noe slikt som:

Kjære Age, takk for sist, det var kjempehyggelig...

Undertegnet Mathilde. Poststemplett Lillesand.

En stund prøvde jeg å ordne opp i mine synder og finne ut hvordan Mathilde fra Lillesand hadde sett ut. Om hun var lys eller mørk. Livlig eller stille, alt det der.

Inntil det slo meg som et lyn at brevet måtte være bestemt for femtenåringen.

Kort etter kom en skrivelse fra bankfilialen der vi bor. Mellom oss sagt har jeg en konto på noen hundre kroner som prøver å isolere seg til vi kan få reist til Paris til våren. Det er ikke store greiene, jeg vet det. Men da banken høfling meddelte at kontoen nå befant

Kjærlighet om eftermiddagen

(Forts. side 25)

stående måte. Der er ingen moralske pegefingre fra instruktørens side. Når filmene hedder moralske fortellinger, er det kun, fordi personerne tenker på og taler om, hvad der er moralsk riktig at gjøre.

Når Frederic legger så megen vekt på troskab, er det egentlig underligt, at han ikke afbryder forbindelsen til Chloe. Han prøver ganske vist at overbevise sig selv om, at han intet forkert foretager sig, men alligevel tør han ikke fortælle konen, at han mødes med Chloe om eftermiddag

seg på kr. 6,75, fikk jeg et lettere sammenbrudd.

Jeg kjente meg som en aksjeeier på Wall Street i 1929. Som en avslørt stor-svindler. Som jeg vet ikke hva. Det ville ikke bli noen Paris-tur.

Inntil jeg igjen kom på at dette gjaldt femtenåringen som hadde samme fornavn og samme etternavn som sin pappa.

Jeg ble en smule desperat. Det ante meg liksom hva dette kunne føre til om noen år. Jeg holdt tale ved middagsbordet da alle var samlet og forlangte at noe ble gjort.

Og familien var forferdelig imøtekom-mende. Femtenåringen selv sa at han neste dag ville gå i banken og be bestyreren sette et jr. efter navnet hans. Og han var temmelig sikker på at Mathilde fra Lillesand ville holde seg rolig en stund.

Jeg falt til ro, mer eller mindre.

To dager gikk. Så kom det brev fra banken. Påført mitt fornavn og mitt etternavn, men med jr. efter. Jeg la det til gutten. Da han kom hjem åpnet han det og lo jublende høyt:

Han hadde nå plutselig innestående noen hundre kroner.

Alt dette er jo hyggelig, sett fra hans side. Om det er rettferdig, er en annen sak. Man kan si at pengene blir i familien, det er så. Men hva skal man si om Mathilde?

gen. Jeg finder, det er en nærliggende tolkning, at Frederic simpelthen nyder at blive fristet, — at han godt kan lide at lege lidt med ilden. Samtidig med at det kilder lidt i maven, kan han bagefter føle sig rigtig god, fordi han stod imod fristelsen. Det spil gennemskuer Chloe i modsætning til den naive Frederic, og derfor er det også nærmest en tilfældighed, der forhindrer ham i at blive sin kone utro.

I filmens sidste scene sker der et pludseligt skred i forholdet mellem Frederic og hans kone. De mødes imod sædvane om eftermiddagen, og tør lige med et stå ved deres bekymringer og små stik af ensomhed. Den venlige og kærlige maske, de begge har båret, falder lige så ubetænket som i en forelskelse. Det bliver således ikke kun Chloe, men også ægteparret, der kommer til at opleve kærlighed om eftermiddagen omend på en måde, som ingen af de tre havde forestillet sig.

Et varmt underfundigt og fascinerende mesterværk, som lader sig nyde flere gange.

Jakob Frandsen.

Støtt vår forlags- virksomhet!

Noen har forstått hva det dreier seg om:

«I den store flommen av litteratur som hver høst strømmer ut fra våre forlag, skjer det lett at bøker som etter sitt innhold fortjener bred oppmerksomhet simpelthen blir oversett. Rene tilfeldigheter avgjør ofte hvilke bøker som blir trukket frem for offentlighetens øyne . . . om det da ikke står et pengesterkt forlag bak med midler til effektiv markedsføring. Et offer for denne tilfeldighetens lov er en liten trykksak fra det katolske St. Olav forlag . . . dessverre, sørgelig lite påaktet.»

Dette skrev Bjørn R. Jacobsen (om «Enhet og mangfold») i Tønsbergs Blad for et par år siden. Situasjonen er den samme idag. Vi kan ikke drive storslått reklame. Vi kan vise til de mest positive anmeldelser i landets aviser. Men ikke til imponerende salgsoppgaver. Vi innrømmer det: vi er avhengig av venners støtte.

Tenk litt over det. Se på hva vi kan tilby. Og husk at det skal ikke meget til for å gi oss litt økonomisk og moralsk støtte til å fortsette virksomheten.

Lars Roar Langslet: Enhet og mangfold . . .	kr. 12,—
Abort og menneskeverd. En debatt	kr. 14,—
Louis Evely: Credo	kr. 17,50
François Mauriac: Min tro	kr. 16,—
Den Hellige Messe	kr. 12,—
Det nye testamente, m. gullsn.	kr. 40,—
Kjærlighetens Evangelium	kr. 150,—

ST. OLAV FORLAG
Akersveien 5, Oslo 1

NÅ ER GRE

Nå er grensa nådd!

Alt for lenge har vår såkalla siviliserte verd vore vitne til endelause krigar med all den umenneskelege grusomhet som følgjer med.

Skal vi sjå dette utan å protestere, utan å reise oss opp og rope eit samstemt og tusenfaldig: I all rettferds og miskunns navn, — stans myrderiene!

Vi kunne ikkje vente oss miskunn og medmenneskelegheit hos ein Stalin. Han gjorde ikkje krav på det heller. Vi venta det ikkje hos Hitler og hans håndlangarar heller. Redsel og gru følgde dei som ein Herodes i oldtida.

Men vi ventar oss noko anna frå eit av verdens mest opplyste og siviliserte land, Amerika. Det skal til og med vera eit kristent land. Vi ventar oss noko anna av ein mann som Nixon, som til og med går i kyrkja, skal vi tru kva pressa skriv. Så seint som i dag 27. des. står det med store overskrifter: Mens bombene falt gikk Nixon til messe i kirken.

Denne jula har gjort det klårare enn elles: Den siviliserte verda har for alltid gitt grunn til ein nådelaus dom. Dei har nådd toppen av grusomhet og hjarteløys . . .

Kommentar

Nå er grensa nådd!, skriver forfatterinnen Ingebjørg Kasin Sandsdalen i dagens nummer om bombingen i Vietnam før årsskiftet. Innlegget hennes var skrevet før bombestansen var satt i verk. Vi mener likevel det er grunn til å trykke det. Krigen er på langt nær ute av verden.

En hel verden som lengter etter fred i Vietnam ble kraftig indignert over de jevnlige meldinger om det som er beskrevet som historiens mest intensive bombing. De har skapt en opinion som etter bombestansen følger nøye med i fredsforhandlingene for å sikre at det nå blir slutt på de uendelige lidelser som har vært påført et folk altfor lenge. Ikke bare verden krever det, men barn, kvinner og menn som bor der lidelsene gjennomlevs. Der folk dør.

Freden som den amerikanske sjefsforhandler proklamerte var like om hjørnet er på ingen måte sikret ved en bombestans. Ikke noe tegn er klarere på dette enn at selve Kongressen på Capitol Hill, ikke langt fra Det hvite hus, både har satt en frist for

NSA NÅDD!

Skal vi teie still om det? Må det ikkje talast om? Kan vi ska noko viktig sak med det?

Skal vi redde vår kristenære og vårt menneskeansvar må vi gå til samla protest og fordøming av krigsmasakrene som dei amerikanske styresmakter iverkset!

Eg bed først og fremst landets biskopar, prestar og forstandarar og leidarar klårt gi uttrykk for at dei tek avstand frå denne øyding av liv, av jord, av verdiar, av Guds skaparverk.

Eg bed i alle uskyldige barns navn. Alle gråtande, sultande og lidande barns navn! Det finst ikkje den sak på jord som rettferdiggjjer eit barns død! Ikkje ei sak!

For første gong i mitt liv har eg kjent trong til å kle meg i sekk og aske og gå frå land til land og be menneskja om å halda fred.

La oss gjera det vi kan for å mildne gråten, forbinde såra, stanse sulten. La oss slå opp teser på kjørkjedører og regjeringsbygg over heile verda at det er den største skam for eit land at uskyldige må sulte når andre lever i overflod, at ærefrykt for livet må vinne på herskesykje og prestisje. At det hastar! Det er seint nok som det er.

(FRA «VÅR KIRKE»)

Se vår egen artikkel om denne saken

i «VÅR KIRKE»

fredsslutningen og har nektet videre bevilgninger til krigen. Historisk sett har vel avstanden mellom Det hvite hus og Capitol Hill aldri vært lenger. Dette er farlig.

Det er ikke til å unngå at man må legge hovedansvaret for den situasjonen som nå er skapt på den amerikanske president. Det er ikke annet å vente at indignasjonen — også fra kirkelig hold — i første rekke rettes mot

de styrende i stormakten USA etter det som har skjedd.

Til dem som mener at dette er ensidig: I oktober ble USA og Nord-Vietnam i hovedsak enige om en ni-punktsplan mot fred. Dette så ut til å lykkes da amerikanerne foranlediget av president Thieu plutselig utvidet fredsbetingelsene slik at Nord-Vietnam måtte bryte forhandlingene. Re-

(Forts. neste side)

KONTINGENT 1973

er i Norge kr. 40,—. Andre land kr. 45,—.

Vennligst betal snarest og benytt helst girokortet som var vedlagt nr. 1. Abonnenter som får bladet som gave, eller allerede har betalt, skal selvsagt ikke bry seg om dette.

Takk for rask innbetaling og en særlig takk til alle som skriver sitt navn tydelig!

NB: Adresser rettes bare hvis det gjøres oppmerksom på at det er forandrin. Den tidligere adresse bes da oppgitt.

ST. OLAV'c eksp., Akersveien 5, Oslo 1

Postgiro nr. 20 46 48

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	Hammerfest
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	Hønefoss
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	Lillestrøm
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	Tromsø
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	Trondheim
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	Tønsberg
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	Tromsø
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	Trondheim
Bispegården	
St. Olavs Kirke, Bispegården	Tønsberg
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Lys i natten

Lignelse av Johannes Jørgensen

Forfatteren sto for noen år tilbake sammen med en ung munk ved vinduet i et kloster. Det var en vårkveld og mørket falt på. Fra skogen like ved slo fuglene sine siste triller, før de gikk til ro. Ellers var allting stille. De første stjerner dukket frem fra den dype uendelighet. Vi sto og snakket sammen om de store byer, som vi begge kjente, og som lå langt borte, og der det var kveld akkurat som her. Langt alle gater ble blendende hvite lys tent, og på torv og plasser lyste elektriske sølvlamper.

Kommentar i . . .

(Forts. fra forrige side)

aksjonen på dette var en massiv bombing med den begrunnelse at militærinstallasjoner som var bygget opp mens fredsforhandlingene pågikk måtte tilintetgjøres. Det er klart dokumentert at B-52 fly ikke kan foreta presisjonsbombing. Det er mer enn nærliggende å slutte seg til kommentarene om at hensikten var å bombe fienden i kne.

Vi har ingen tro på «fredsforhandlinger» hvor den ene part dikterer betingelsene. Dessuten er det absolutt intet forsvar for terrorbombing i sivil område. Det samme gjelder de alliertes bombing av Dresden under den 2. verdenskrig. Bakgrunnen for bombingene synes vi understreker ulvoret ytterligere.

Vi synes norske kirkeledere bør følge svenske og amerikanske kirkelederes eksempel med et samlet krav om øyeblikkelig fred i Vietnam selv om bl. a. biskopene Støylen og Lønning har uttalt seg. Adressen er klar.

ARENDALE

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460

Og ingen så mot himlen og stjernene, men alle øyne var festet på strålende menneskelige ting. Og vogner rullet fort gjennom gatene som om de var på jakt etter lykken, og kafeer og teatre ble fylt, og synden streifet pudret og pyntet gjennom byen, og ledigangene fulgte det parfymerte spor . . . Og et stort lys og megen lyd slo opp mot himlen som for å trosse og gjøre til intet Guds stille natt.

Vi snakket om dette, og munken, som sto ved siden av meg, sa:

— Jeg har lest en gang, at når man kommer meget høyt tilværs, forandrer jorden helt sitt utseende og har ikke lenger kulens form. Den viser seg tvert imot på en ganske motsatt måte — som en dyp skål, som blir dypere og dypere, jo høyere man stiger.

— Jeg tar dette som et bilde på det blikk Gud betrakter verden med fra sin himmel. Han ser ikke tingene slik

vi ser dem — snarere på en ganske annen måte. Glem ikke at han er motsigelsenes Gud!

Glem ikke, at han som er verdens konge, lar seg nagle til et kors av sine egne skapninger, og at den største usling på jorden har det i sin makt ved sin synd å drive naglene dypere inn i sin skapers hender og presse torne kronen tettere om hans hellige panne! Å, om de stolte fritenkere, som håner og forfølger Jesus, gjorde det klart for seg, hvor spottet den allmektige Gud henger på sitt harde kors og venter på menneskenes kjærlighet, jeg tror at mange hjerter ville smelte, og at mer enn én vantro ville synke i kne som Paulus, slått av med ynk med Den han hittil har forfulgt . . .

Gud måler ikke som et menneske. Det høye er for lavt for ham, og hans Ånd ferdes i dalene, på de ydmyge steder. *Sucitans a terra inopem et de*

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

FREDRIKSTAD

EDVARDSEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

FREDRIKSTAD

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. a Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

stercore erigens pauperem, som vi sang til Vesper i den gamle salme.

— Derfor tenker jeg meg også, at det lys, som skinner fra de store byer hver kveld — den verdslige gledes og den hedenske klokskaps falske og grelle lys — har uendelig mindre verd for Gud enn et eneste svakt opplyst vindu i en fattig bondestue, der en from familie ber sin kveldsbønn i skjæret fra et enslig talglys. Jeg tenker meg at det store og blendende lys, som pranger og praler som symbol på opplysning og kultur, at det bare er *mørke og svart natt for Gud*, og at han i bondestuens svake kjerte gjenkjenner lys av sitt eget lys — som er den sanne opplysning og den virkelige dannelse.

— Og slik ser Gud, når hans blikk i de lange netter farer over jorden, avgrunns mørke der menneskene tror at lyset velder frem som av en sprudlende kilde. Men over de stille marker ser han hjemmenes lys brenne som et rolig speil — bilde av himlens evige stjerner.

Mens munken snakket var mørket kommet. Nede i dalen ble lys tent i vindu etter vindu.

Langsomt og høytidelig løftet munken sin hånd og gjorde korsets tegn over landsbyens små hus. Og han vendte seg og gikk bort, og som vanlig lød hans avskjedshilsen: Lovet være Jesus Kristus.

OSLO
MALERMESTER Otto Foerster utfører allslags maler- og tapetserarbeider Tif. 21 69 06
TASEN BOK- OG PAPIR A/S ERLING THORNE Kaj Munks vei 41, Osol 8 Tif. 23 02 40
T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRA Ullevålsvn. 1 - Oslo Privat 55 77 87 - 69 43 72 Tif. 20 79 06 - 20 79 05

STØTT
ST. OLAV

GI ET
GAVE-
ABONNEMENT !

MARIAKONGREGASJONEN
OSLO
 Onsdag 7. februar: Messe i St. Olavs kirke kl. 19.
 Deretter samvær i foreningslokalet.
GENERALFORSAMLING.
 Interesserte damer er velkomne.

OSLO

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN
 Gladsvel 23, Grefsen
 Tif. 21 18 32

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI
 Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
 Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
 Fo sykehusene
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
 Stortingsplass 7 II
 Tif. 33 36 24 - Oslo
 Tigr.adr.: RUSTFRIKNUT

OSLO

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

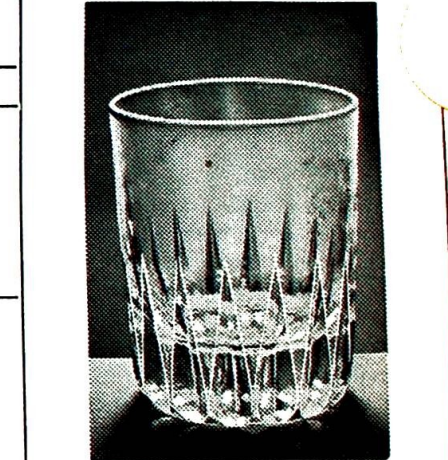

Jens J. Andersen
 TØYENGT 2 Oslo

ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Pactofino“
 Laget av tindrende klart glass.
 Lekkert i utførelsen og stø i formen.
 Et alle tiders all-round glass.
 Pris pr. stk. kr. 3.50.
 Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
 Vikaterrassene

FAT CITY

JOHN HUSTON er intet ukjent navn for kinogjengere, og selv om vi nå ikke har fått noen film fra hans hånd i løpet av de siste årene, huskes han fremdeles for filmer som *Afrika-dronningen*, *Asfalt-jungelen* og *The Misfits*. Til rekken av disse store filmene kan vi nå føye enda et navn, nemlig *Fat City*.

Stemningen i filmen minner ikke så lite om *Siste forestilling* av Peter Bogdanovich. Det virker som om amerikanerne, eller i det minste amerikanske filmregissører, føler et slags behov for å se tilbake på en fortid som ikke er så fjern at den er uvirkelig, men dog nok til at avstanden kan måles og føles. Dette tilbakeblikket over 50-årenes Amerika er sorgmunttert, både i *Siste forestilling* og i *Fat City*, selv om den siste er desillusjonert der hvor *Siste forestilling* var preget av en slags sørgmodig lengsel.

Fat City gir et bilde fra boksermiljøet i Stockton, California, eller rettere sagt, fra bokserlummen. Hovedpersonen, Billy Tully (*Stacey Keach*), er en fallert annens-rangs bokser på vei mot et come-back, og hans oppgang og nedgang i bokserverdens underetasje krysser 18-åringen Ernies. Men i grunnen er selve historien lite interessant og viker tilbake for det som hovedinteressen samles om, nemlig personene, menneskene, deres skjebne, deres liv. Boksermiljøet er ikke noe annet enn bakgrunnskulisene for en menneskelig komedie eller tragedie, alt etter som man ser det, selv om disse kulissene er gjen-gitt med all ønskelig realisme.

Billy Tully er et menneske som er fallert før han når de 30. Hans storhetstid ligger allerede bak ham, og han snakker om sine store kamper som en bestefar om den 1. verdenskrig. Allerede åpnings-scenen gir et bilde av ham som vel knapt kan gjøres bedre: halvnaken i et fjerderangs hotellrom med varmen som osrer inn gjennom vinduet, de tomme ølboksene i en haug i hjørnet, hans fullkomne giddeløshet som bare brytes av en halvt irritert leting etter en fyrstikk til å tenne sigaretten med. Med noen få streker klarer Huston å skildre hele personen på en måte som bare en mester kan klare det.

Ernie spilles av *Jeff Bridges* som vi husker fra *Siste forestilling*. Han er den unge lovende, men vi aner at hans liv heller ikke kommer til å bli noe eksempel på solskinnshistorien om den unge champion som kjemper seg opp fra små til store seire. Den amerikanske drøm er ikke lenger så enkel; den har fått noe av et mareritt over seg. Ernie kan i hvert fall ikke virkeliggjøre den, dertil er han for vek, for lite motstandsdyktig.

Både Keach og Bridges er fremragende i disse to rollene. Men ett av de mest fascinerende trekkene ved *Fat City* er at nesten alle rollene, også de minste biroller, er besatt på en fabelaktig måte. Først og fremst fortjener *Susan Tyrell* som Billys venninne Oma å nevnes: hun er grotesk, fantastisk og menneskelig. Men også andre skikkelser trer tydelig frem, — de blir mennesker man får glimt av og ikke bare statister: manageren, Earl, Omas egentlige venn, den gamle mannen i løkåkeren som fikk sitt ekteskap ødelagt på grunn av vin, den meksikanske bokseren, — alle disse er mennesker, personer. For det er jo mennesker denne filmen handler om, og den beskriver dem uten illusjoner, den viser oss dem i deres forsoffenhet, deres griskhet og egoisme, men på en slik måte at vi får medlidenhet og ømhet for dem da vi jo vet at de i grunnen er oss selv.

PH

ST. OLAV'S REDAKSJON

Domnikaner-pater Per Bjørn Halvorsen, fast medlem av redaksjonen er i månedene fremover ansvarlig for denne film-spalten i bladet. Pater Rieber-Mohn vil være bortreist i utlandet.

RED.

NOEN KOMENTARER:

Lars Roar Langslet:
ENHET OG MANGFOLD
Kr. 12,—

«En ypperlig og kort innføring i de problemer det moderne pluralistiske samfunn reiser for politikken og ikke minst kulturpolitikken.»
Finn J. Sæle i Vårt Land.

ABORT OG MENNESKEVERD
En debatt.
Kr. 14,—

«Fra perm til perm et saklig og tankevekkende bidrag i debatten.»
Per Lønning i Aftenposten.

Louis Evelyn:
CREDO
Kr. 17,50

«Credo, vår trosbekjennelse . . . Kirkens vakreste, men også mest brukte ord. Vanen og sløvheten hos de troende har ofte «uskadeliggjort» dem. Her gjenoppstår de med ny kraft og vil inn i våre sinn, ladet av ånd og liv.»
Thomas Patfoort i forordet.

François Mauriac:
MIN TRO
Kr. 16,—

«Boken er oppbyggelig i ordets egentlige forstand, idet den gir leseren lyst til å styrke og fornye sitt eget forhold til Kristus.»
Arne Fjeld i St. Olav.

DET NYE TESTAMENTE
Oversatt av Erik Gunnes.
Kr. 40,—

«En storbedrift, en historisk og kirkehistorisk begivenhet . . . et nytt GIV i arbeidet for å formidle det guddommelige budskap til det moderne menneske.»

Jos Norborg i Nationen

«Den Hellige Messe» har De selvfølgelig allerede skaffet. Uunnværlig for alle katolske kirkegjengere. Norsk bokkunstpris. Innb. kr. 12,—.

ST. OLAV FORLAG
Akersveien 5, Oslo 1

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: *Age Ronning.*

Faste medarbeidere: *Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M., Per Bjørn Halvorsen O.P.*

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 40 pr. år.
Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 45.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.